

el Periòdic BUSINESS

L'ACTUALITAT ECONÒMICA DEL PRINCIPAT

Pere Brachfield
Pàg ► 2

El xec està en perill de desaparició

Elena Redondo
Pàg ► 3

Col·laboració público-privada en energies renovables

Jaime Mesas
Pàg ► 3

Consultori fiscal

La costa de gener dels mercats

un gran inici d'any a costa dels valors «Growth». Aquests moviments ja els hem anat tenint al llarg de l'exercici anterior, però en períodes molt curts i, al final, sempre es reverteix a favor del «Growth». A la fi, té sentit que els inversors estiguin més còmodes en les empreses de creixement ja que, amb els entorns actuals de tipus d'interès majoritàriament negatius o molt baixos, els inversors no tenen en compte les valoracions a les quals cotitzen, atès que fa temps que s'han perdut les referències de valoració dels diferents actius. L'excés de liquiditat en el sistema que han estat injectant tots els Bancs centrals, han generat aquestes disruptcions. Amb la qual cosa, és lògic que el mercat estigui nerviós davant les pujades de tipus i l'inici de la retirada de liquiditat. Totes les manies que conviuen en els mercats, com «Spacs», sortides a borsa d'empreses sense beneficis o en pèrdues, i les famoses criptomonedes han estat en la part de la baula més feble generant fortes pèrdues per als seus inversors enguany o més aviat des de setembre de l'any passat.

I ara és just quan ens fem la següent pregunta. La festa tornarà per a aquests valors que van florir gràcies a l'excés de liquiditat, tipus ultra baixos i l'entorn pandèmic?

Aquí els deixaré dues possibles respostes que penso jo que són les que el mercat es pot plantejar basant-me en el que ha passat en anteriors moments

Passa a la pàgina següent

Xavier Torres

General Manager
ANDBANK Asset Management

Estem acabant el primer mes de l'any als mercats i ha començat igual de difícil o pitjor que cada inici d'any, potser amb massa pessimisme. En aquests moments, ens trobem en un punt molt delicat. D'una banda, les pressions inflacionistes que no deixen d'aguitar i les conseqüents pujades en les rendibilitats dels actius de renda fixa, que afecten en negatiu al seu rendiment. I d'altra banda, el mal comportament en Borsa de les empreses classificades com de creixement, les quals van tenir el seu moment de

clímax al setembre de l'any passat en proclamar-se les empreses guanyadores després de l'inici de la pandèmia, però realment en aquells moments estava començant l'inici de la correcció, que avui s'està amplificant. Dos clars exemples serien Netflix i Peloton que es van erigir com a les guanyadores clares en l'entorn Stay at home, amb fortes pujades en les seves cotitzacions. Aquest inici d'any ha patit un correctiu fort, ja que estan en sectors molt competitius i amb problemes per a mantenir els ritmes elevats de nous subscriptors, ja que estan acabant les restriccions en la majoria de països. En menor mesura, també ha afectat la resta del mercat, això sí amb més moderació quant a les baixades, deixant l'índex Msci World en un -7% des de l'inici d'any.

La notícia rellevant en aquest entorn de correccions és que els anomenats valors «Value» estan tenint

Pàg ► 4

Jocs presenta Unnic, el centre d'oci i entreteniment que integrarà el casino d'Andorra

• L'equipament veurà la llum a la tardor i espera rebre més de 250.000 visitants el primer any

Pàg ► 4

L'executiu amplia fins el 4 de febrer les declaracions de l'IGI

• La mesura s'ha pres després de la incidència que ha patit la plataforma tributària els darrers dies

Pàg ► 4

Sessió participativa per la Setmana europea de la mediació

• El CAA, la Cambra de Comerç d'Andorra i la JIFME van organitzar la jornada

Pàg ► 4

La Cambra redissenya el seu web per cobrir les necessitats empresarials

• La seva voluntat és poder oferir solucions concretes de manera fàcil i ràpida

VIA-T PLUS, que res no l'aturi

Ampliem els avantatges del nostre VIA-T PLUS.

Ara podrà anar per la via ràpida als peatges de França, Espanya i Portugal, sense cues ni tiquets, i accedir a més aparcaments, túnels de rentat i gasolineres, a més dels descomptes disponibles en cada concessionari.

*Els clients que disposen del VIA-T actual, podran fer el canvi al nou VIA-T PLUS en qualsevol moment o bé, esperar al venciment de l'aparell. El canvi al nou servei pot concórrer en despeses addicionals. El preu del VIA-T PLUS és de 50 euros per l'aparell i 30 euros de manteniment anual (IGI no inclòs). Si necessita més informació, consulti al seu gestor o bé, al 873030.

andbank.com

ANDBANK
Private Bankers

Ve de la pàgina anterior

dels últims 25 anys, ja que és el que coneix i he tingut la sort, o no, d'haver viscut en directe.

La primera és la que seguirà tot igual ja que 'aquesta vegada tot és diferent', la frase més perillosa i cara que es pot trobar en el món de la inversió, això vol dir que no passa res que les valoracions no importen i que les empreses high growth i els actius nascuts a la calor de la liquiditat i tipus baixos continuaran florint, per que

tota aquesta correcció és passatgera. Una segona possible resposta és la que segueix un altre grup, que és la reversió a la mitjana dels actius, és a dir, que prenent de referència la mitjana de qualsevol actiu per sobre d'aquesta o molt per sota acaben convergint. En aquest grup ens trobarem als gestors amb estil més value, que en els últims 10 anys han estat patint baixos performance dels seus fons en trobar-se molt per sota de la mitjana en detriment dels estils més growth, que estaria molt damunt de la mitjana.

Quina de les dues serà la correcta és molt difícil d'endevinar, però el que si podem intuir és que en l'entorn actual ja no tot s'hi val, l'ecosistema d'inversió està canviant, o millor dit, va començar a canviar al setembre del 2021. Avui més que mai, cal ser molt més selectiu a l'hora de triar les inversions per a enguany, evitant estar en empreses que tinguin balanços febles i fortament endeutades. Tot apunta a un moment que prevaldrà la generació de Alpha o de cerca de bones empreses per part dels gestors de fons en detriment de la sim-

ple Beta o exposició al mercat.

Els bancs centrals, pel seu costat, es troben en una doble cruïlla: d'una banda atenuar la pressió inflacionista, que ens van vendre que era transitoria, i que potser si ho sigui en funció del que un entengui per transitorietat, juntament amb la reducció dels balanços dels bancs Centrals i per consegüent la reducció de compres de deute per la seva part (tapering). D'altra banda, bé és cert que ni la Reserva Federal dels Estats Units ni, tampoc, el Banc Central Europeu es poden permetre

el luxe de ser molt agressius en política monetària i passar-se de frenada quant a pujades de tipus i provocar una desacceleració econòmica que després hagin de revertir.

Estem al gener i com ja saben es caracteritza per ser el mes de les grans rebaixes i ofertes, amb el que és moment per a trobar al mercat empreses de qualitat i que els seus preus estiguin molt per sota del seu valor previsible a futur. Més que apostar per les empreses de moda i acabar sent una fashion victim del mercat.

El xec està en perill de desaparició

Pere Brachfield
@PereBrachfield

Soci director de Brachfield & Asociados Abogados

En els últims anys, Europa està experimentant la desaparició del xec com a mitjà de pagament. Per exemple, a Espanya al 2020 el xec fou un instrument que va representar només el 0,1% del total de les operacions del Sistema Nacional de Compensació Electrònica (SNCE), segons informació publicades per Iberpay, que és l'organisme que gestiona el SNCE, infraestructura crítica de pagaments especialitzada en el processament, compensació i liquidació dels instruments de pagament basats en el compte corrent bancari: transferències immediates, deutes, xecs, traspasos i efectes.

El xec va substituir al denominat taló després de l'entrada en vigor de la Ley Cambiaria y del Cheque (LCCH) l'any 19854. El xec és un mitjà de pagament substitutori dels diners i no un document de crèdit, degut a les normes sobre prèvia provisió de fons al banc per atendre les ordres del lliurador. El xec és un títol abstracte, formal i complet que incorpora un mandat de pagament incondicional, que permet al lliurador (firmant del xec) retirar en el seu profit o en el d'un tercer (creditor/prenedor) part dels fons que té disponibles en poder del lliurat (banc) per realitzar el pagament d'un deute. Es pot observar, doncs, que el xec reuneix les següents característiques:

- És un títol valor, ja que incorpora un dret que és inseparable al document
- És un document formal, o sigui, que ha d'estendre's d'acord amb els requisits exigits en l'LCCH
- És un títol complet en assenyalar el propi document l'amplitud del dret que incorpora
- Conté una ordre de pagament pura i a la vista, ja que no admet condicions, i el xec ha de ser abonable en el moment de la presentació
- És necessari un acord entre el lliurador i l'entitat bancària per disposar dels fons mitjançant l'emissió de xecs. Aquest conveni és el que presta el banc mitjançant el contracte de compte corrent.
- Exigeix una prèvia provisió de fons

per part del lliurador al lliurat; tot i que l'inexistència de la provisió no implica la desaparició de l'obligació de pagament per part del signant.

- És un títol transmissible per endós a menys que figuri la clàusula «no a l'ordre»
- És abonable des del moment de la seva emissió, així que és un títol amb venciment a la vista

En el xec intervenen forçosament tres persones: en primer lloc, el lliurador, que és la persona que crea el document i el signa; en segon lloc, el lliurat, que és l'entitat bancària obligada al pagament del xec si hi ha fons suficients en el compte del lliurador, i, en tercer lloc, el prenedor, que és la persona que té el document, bé perquè és un xec al portador, o perquè s'ha emès al seu favor i el presenta al pagament. El prenedor pot transmetre el títol a un tercer a través del endós, fet que donaria lloc a l'últim tenidor, que presentaria al cobrament el xec i que seria aliè a la relació comercial entre lliurador i primer prenedor. A més, el xec ha de complir uns requisits formals. El xec ha de reunir sis requisits per a la seva plena validesa segons diu l'article 106 de la LCCH (però com els talonaris de xecs són impresos pels bancs no pot haver molts errors). No obstant això, alguns d'aquests requisits són solucionables segons dicta l'article 107. A continuació relacionem els sis requisits i com es poden solucionar les possibles carències:

1. La denominació de xec inserida en el propi títol en l'idioma que s'utilitza per a la redacció del citat document
2. El mandat put i simple de pagar una quantitat en euros o divisa convertible
3. El nom del que ha de pagar, denominat lliurat, que necessàriament ha de ser una entitat bancària
4. El lloc de pagament; habitualment l'adreça completa ve impresa juntament amb el nom del banc. A manca d'indicació especial, serà el designat juntament al nom del lliurat, i si es designen diversos llocs, serà abonat en el que figuri en primer lloc. En qualsevol cas, el xec haurà de pagar-se en tot cas en el lloc en el qual ha estat emès, i si en ell no té el lliurat cap establiment, en el lloc on el lliurat tingui l'establiment principal
5. La data i lloc d'emissió; la data

d'emissió determina el moment des del qual s'ha de comptar el termini de presentació, i el lloc d'emissió, la llei nacional que s'ha d'aplicar. Si no ve de gust el lloc d'emissió en el seu defecte es considera que figuri al costat del nom del lliurador. El perill en el xec en què no aparegui el lloc d'emissió, ni juntament a la data ni juntament amb el nom del lliurador, d'acord amb l'establert en el primer paràgraf de l'article 107 de la LCCH, és que el títol no es pugui considerar xec, constituint només un document probatori de l'existència del deute, però sense efecte canviarialgun.

6. La firma autògrafa del que expedeix el xec, denominat lliurador (en cas de persones jurídiques com S.L. cal introduir en l'antefirma el p.p. i el segell de la societat representada)

Tot i que curiosament l'article 106 de LCCH no es refereix expressament a ells, existeixen dos requisits més d'ús comú per completar un xec: el primer, que cal escriure la quantitat que s'ha de pagat en xifres i en lletra; val la pena dir que quan figuri l'import en lletra i xifres i existeixi diferència de quantitat entre ambdues, sempre preval l'expressada en lletra. En els xecs de talonari, ja està indicat que cal escriure la data de l'emissió lletra juntament amb el lloc de lliurament. I el segon, que el citat article no inclou cap referència a la denominació de la persona a la qual s'ha de pagat el xec, o sigui no existeix una obligació ineludible d'indicar qui és el prenedor del títol, atès que l'últim paràgraf de l'article 111 assenyala que: «El xec que, en el moment de la seva presentació al cobrament manqui d'indicació de tenidor, val com a xec al portador». Conseqüentment, la llei suposa la presumpció legal que, si es presenta al cobrament i manca d'indicació del tenidor, és com si es tractés d'un xec al portador. Amb tot, normalment s'acostuma a afegir al xec el nom de la persona a la qual s'ha de pagat el xec o la indicació de «al portador». No obstant això, si el nom del prenedor queda en blanc en el xec no perd la seva eficàcia. La manca d'algun dels requisits essencials en el títol emès provoca que aquest perdi la seva consideració de xec als efectes establerts per l'LCCH, i no es podrien exercir les accions canviàries corresponents, però sense perjudici de la seva validesa en una reclamació extracambiària, ja que seria un document de prova a favor del

creditor. Tanmateix, la llei consagra la validesa del xec en blanc o destinat a ser posteriorment completat amb una disposició en l'article 119 de LCCH que diu: «Quan un xec, incomplet en el moment de la seva emissió, s'hagués completat contràriament als acords celebrats, l'incompliment d'aquests acords no es podrà al·legar contra el tenidor a menys que aquest hagi adquirit el xec de mala fe o amb culpa greu». Aquesta disposició està pensada per salvaguardar els drets del tenidor de bona fe.

El lliurador del xec garanteix el pagament i mai es pot exonerar de l'obligació mitjançant una clàusula en el document; en cas que estigués es considerarà no escrita. Al propi temps, si un xec conté firmes de persones incapaces d'obligar-se, o falses o que no produeixin obligació, les obligacions dels altres firmants seguiran sent vàlides. Si algú signa un xec com a representant d'una persona física o jurídica (per exemple, en el cas de societats) però en realitat és un fals apoderat, quedarà personalment obligat per al pagament del xec en virtut de la seva signatura. El mateix succeeix per al representant que hagués excedit els seus poders, sense perjudici de la responsabilitat canviària del representat dins dels límits del poder.

A més dels requisits formals essencials para que el títol tingui la consideració de xec, és possible incloure clàusules facultatives com «sense despeses», «amb protesto», «no a l'ordre», o «per abonar en compte». Ara bé, l'article 147.2 indica que: «No obstant, les clàusules facultatives que s'incorporen al xec, per a la seva validesa hauran de venir signades expressament per persona autoritzada per la seva inserció, sense perjudici de les firmes exigides en la present Llei per a la validesa del títol». Cal fer notar que la data d'emissió és un element essencial i no substituïble, per la qual cosa haurà de tenir una data possible (compte amb un xec emès el 30 de febrer ja que no seria vàlid) encara que no sigui la verdadera.

En la pràctica mercantil ens podem trobar amb xecs antedatats, que són aquells la data d'emissió del qual és anterior a la data real de lliurament del document al prenedor; l'objectiu de l'emissor és reduir el termini per presentar el document i existeix el perill que arribi a mans del creditor passat el termini legal de presentació, i també amb xecs postdatats, que són aquells que es lliuren al prenedor amb una da-

ta d'emissió posterior a la del seu lliurament real (lliurats en una data anterior a la que figura com d'emissió en el document); l'objectiu del firmant és ampliar el termini de presentació per aconseguir fons suficients per cobrir l'import del xec. En definitiva, utilitzar el xec com si fos un pagaré. És important destacar que la Llei no estableix la invalidesa de títols antedatats o postdatats, si bé anul·la la postdatació declarant que el xec presentat al pagament abans del dia indicat com a data d'emissió és abonable el dia de la presentació atès que la LCCH entén que els xecs s'emeten ja vençuts. Ara bé, la antedatació d'un xec pot comprometre el termini de presentació al pagament (que per a xecs em-

esos a Espanya és de 125 dies) per la qual cosa un xec antedatats pot ser revocat pel lliurador. Un altre perjudici és que un xec antedatats que és presentat al cobrament passada la data de presentació, si es retornat per manca de fons no pot ser protestat, fet que impediria accions legals del tenidor contra el endossant. Quant al lliurament del xec, la LCCH estableix diferents formes de girar un xec: la primera, a favor o a l'ordre del propi lliurador; és el cas en què coincideixen les figures de lliurador i prenedor, és a dir, quan una persona utilitza un xec per obtenir fons del seu propi compte bancari; la segona, per compte d'un tercer; en aquest cas, el lliurador, prèviament autoritzat, emet un xec amb càrrec als fons del titular del compte bancari. Aquest és el cas d'un mandatari que paga amb un xec els béns adquirits pel seu mandat. I la tercera, contra el propi lliurador, sempre que títol s'emeti entre diferents establiments del mateix banc (xecs bancaris).

El tenidor (o prenedor) és la persona a la qual s'ha de pagar el xec, bé per estar expedit al seu nom, bé per ser el portador o el endossatari. El xec es pot emetre designant al prenedor del títol de les següents maneres: en primer lloc, a favor d'una persona determinada, amb o sense clàusula «a l'ordre». En aquests títols, el tenidor apareix identificat amb el seu nom. Poden ser transmesos per endós. Encara que el xec estigui emès sense clàusula «a l'ordre» es pot endossar. En segon lloc, a favor d'una persona determinada «no a l'ordre»; el títol recull el nom del prenedor, però la inclusió de la clàusula «no a l'ordre» impedeix la seva transmissió mitjançant endós, per la qual cosa només és transmissible per cessió ordinària. En tercer lloc, emesos al portador; no designen cap persona i la seva transmissió és per simple lliurament del document ja que pot cobrar-lo qualsevol tenidor. No obstant això, el tenidor del xec al portador que pretengui cobrar-lo en finestra haurà d'identificar-se quan el seu import sigui superior als 3.000 euros. En tercer lloc, a favor d'una persona determinada incorporant darrere el nom de la persona a favor de la qual s'ha estès el xec la menció «o al portador». En aquest cas es considera el títol també al portador. I, en quart lloc, deixant en blanc el nom del tenidor, fent que també sigui un xec al portador.

Col·laboració públicoprivada en energies renovables

Elena Redondo

Advocada Cases & Lacambra

La materialització de l'obertura al sector privat de la producció d'energia elèctrica a Andorra és una novetat positiva que es podria veure materialitzada amb l'execució de les previsions del Reglament aprovat pel Decret 12/2022 del 12 de gener. En un moment on fins i tot el BCE valora que l'increment del preu de l'energia no és conjuntural i ja sentim fins i tot a parlar de *greenflation*, l'energia i concretament el seu preu és un element clau per a qualsevol economia, i com no la nostra, en un moment on, a més, no qualsevol tipus d'energia té el mateix valor, en un camí imparabile cap a la transició energètica amb fonts renovables.

El passat mes de novembre va tenir lloc la 26a Conferència de les Parts en la Convenció Marc de les Nacions Unides sobre Canvi Climàtic (COP26) celebrada a Glasgow, el Regne Unit, on es

varen adoptar un seguit de compromisos per fer front a l'actual crisi climàtica i reduir les emissions de gasos d'efecte d'hivernacle.

També és destacable la quota d'energia renovable a la UE que ha assolit un valor del 22,1% del consum final brut d'energia procedent de fonts renovables l'any 2020. A més, aquest objectiu s'ha vist materialitzat amb plans d'acció per part dels països membres de la UE. Aquesta tendència ja es va veure reforçada jurídicament amb l'aprovació l'any 2009 de la Directiva 2009/28/CE relativa al foment de l'ús de l'energia procedent de fonts renovables i certament a Andorra aquesta tendència tindrà un impacte en la negociació de l'Acord d'Associació amb la UE.

A més, una altra derivada pot situar Andorra en el focus d'interès d'inversos internacionals del sector energètic, ja que és una realitat que moltes de les empreses del sector troben el seu èxit invertint fora dels seus països amb un model on es posa en valor no únicament els recursos financers, sinó també el coneixement i l'experiència. Aquest pot ser un gran complement a la fortalesa del sector públic en aquest sector.

És en aquest context que assoleix una rellevància dins l'ordenament jurí-

dic andorrà el Reglament de l'activitat de producció d'energia elèctrica en règim de concessió administrativa, que materialitza amb efectes pràctics l'obertura al sector privat de la gestió indirecta de l'activitat de producció d'energia elèctrica.

Amb l'aprovació l'any 2016 de la Llei que regula FEDA i el règim de les activitats del sector elèctric, ja es va recollir l'obertura al sector privat de l'activitat de producció d'energia elèctrica i dos anys després, la Llei d'impuls de la transició energètica i del canvi climàtic (Littec) prioritza l'ús d'energies renovables amb la materialització del Pla sectorial d'infraestructures energètiques, on aquestes instal·lacions, a més, tindran la qualificació d'interès nacional.

Aquest Reglament que regula les concessions administratives per a l'activitat de producció d'energia elèctrica, publicat al BOPA del passat dia 19 de gener de 2022, es divideix en diferents capítols que desenvolupen aspectes com ara els emplaçaments de les instal·lacions i la tecnologia dels quals s'identifiquen en el PSIE, el procediment i les condicions administratives per atorgar les concessions objecte del Reglament, les condicions econòmiques i tècniques aplicables a les con-

cessions o les condicions contractuals aplicables a les concessions atorgades, entre d'altres.

També cal destacar que el Reglament s'acompanya dels models estàndards de contractes de concessió, compravenda d'energia i connexió a la xarxa elèctrica. En aquest sentit, l'acord de compra d'energia o PPA (*Power Purchase Agreement en anglès*) és el principal contracte entre les parts del sector públic i privat, on el comprador normalment és un ens del sector públic (sovint una companyia elèctrica estatal, en jurisdiccions en les quals el sector energètic és majoritàriament estatal) i el productor d'energia és un ens privat. Per tant, l'estructura i el règim d'assignació de riscos en el marc del PPA són fonamentals per a la capacitat del privat d'obtenir finançament per al projecte i obtenir un rendiment del capital, per això el PPA sovint va combinat amb el contracte de concessió.

Un dels elements clau d'aquests contractes és el sistema de fixació de preus. I mes en el moment actual. En aquest sentit el model de contracte recollit en el Reglament andorrà estableix un sistema de preu fix sense alteracions durant el període de la concessió. Aquest sistema pot ser complex alhora

de determinar la viabilitat econòmica de determinades instal·lacions que es vulguin posar en funcionament en territori andorrà, degut entre altres aspectes, a que la durada de les concessions amb la norma vigent, pot arribar sense ampliació als 30 anys, per exemple, per a les instal·lacions hidroelèctriques. Recordar que el mecanisme de fixació de preus és el principal mecanisme per a assignar els ingressos i el risc de mercat respecte al projecte entre els sectors públic i privat i és fonamental perquè el privat avalui la viabilitat comercial i financera del projecte. Per tant, el fet que el termini de les concessions s'hagi previst amb terminis llargs, 20 o 30 anys, és un punt positiu del Reglament, no obstant, el sistema de fixació dels preus si que hauria de quedar millor establerta en el contracte.

És cert que per altra banda, el model de contracte és poc exigent amb el privat pel que fa certes previsions com podria ser l'incompliment de les obligacions, per exemple, el programa de producció anual ofert, que es pot arribar a sancionar amb la resolució del contracte, però no es preveu indemnització per danys i perjudicis si no subministra l'energia promesa. Entre els exemples més habituals es troben les indemnitzacions per retard, si la construcció del projecte no es completa en el termini previst, o la reducció de tarifes si la central elèctrica no compleix amb les normes de rendiment acordades durant la fase de funcionament.

En definitiva, el Reglament de l'activitat de producció d'energia elèctrica en règim de concessió administrativa, és un bon punt de partida perquè el sector privat comenci a valorar l'entrada en la producció d'energia a Andorra, no obstant caldrà ajustar les normes a la realitat del país i dels mercats (no únicament l'andorrà) per fer que aquestes instal·lacions puguin ser tècnica, jurídica i sobretot econòmicament viables, despertant un interès real en el sector.

Consultori fiscal

Jaime Mesas

Aquesta setmana volem compartir amb els lectors la resposta de la Consulta del Departament de Tributs i de Fronteres (d'ara en endavant, DTF) número CV0220-2021 del 11 d'octubre del 2021, en relació amb la tributació de les beques i ajudes econòmiques percebudes per un esportista.

La consultant és esportista que forma part d'una federació. D'altra banda, la consultant ha signat els següents convenis:

- **Conveni Programa ARA entre la Secretaria d'Estat d'Esports, la consultant i la Federació**

L'objecte de la beca és dotar l'esportista d'una ajuda econòmica i ajudar l'esportista en les despeses generades per les necessitats de la seva preparació, col·laborant així en la millora qualitativa del seu rendiment esportiu en els termes establerts al Reglament d'ajuts a l'esport i les bases del Programa ARA.

- **Conveni entre el Ministeri d'Esports, la consultant i la Federació**

L'objecte de la beca és dotar l'esportista de l'import corresponent i ajudar-la amb les despeses generades per les necessitats de la seva preparació, col·laborant així en la millora qualitativa del seu rendiment esportiu amb l'objectiu que pugui assolir l'estatus de jugador professional.

- **Conveni subscrit entre una Federació Internacional i la consultant**
- **Conveni subscrit entre el Comitè Olímpic Europeu i la consultant**

En la mesura que tots els convenis referenciats preveuen que la finalitat dels acords subscrits és cobrir les despeses incorregudes per la consultant en l'exercici de la seva activitat com a esportista professional, la consultant sol·licita si els imports percebuts s'han d'incloure com a rendiments d'activitats econòmiques i si, en conseqüència, resten subjectes a l'Impost sobre la Renda de les Persones Físiques (IRPF).

Destacar que, totes les institucions que han subscrit els Convenis referenciats, obliguen a la part consultant a aportar un detall de totes les despeses, així com les factures per poder percebre les ajudes econòmiques.

En relació amb la tributació de les rendes derivades d'ajudes econòmiques, beques o subvencions concedi-

des per a l'exercici de la vostra activitat esportiva, el Decret legislatiu del 5-6-2019 de publicació del Text Refós de la Llei 5/2014, del 24 d'abril, de l'Impost sobre la Renda de les Persones Físiques, a l'article 4, en els apartats 1 i 2, pel que fa al fet generador de l'impost, preveu el següent:

«Article 4. Fet generador

1. Constitueix el fet generador l'obtenció de renda, sigui quina sigui la seva font o origen, per part de l'obligat tributari, amb independència del lloc on s'hagi produït i sigui quina sigui la residència del pagador.
2. Componen la renda de l'obligat tributari:
 - a) Les rendes del treball.
 - b) Les rendes procedents de la realització d'activitats econòmiques.
 - c) Les rendes del capital immobiliari.
 - d) Les rendes del capital mobiliari.
 - e) Els guanys i les pèrdues de capital.

De conformitat amb aquest article, i considerant que l'article 5 de la Llei no inclou aquest tipus de rendes com a exemptes d'aquest impost, totes les retribucions o els ingressos percebuts per la consultant com a conseqüència de la seva activitat esportiva estaran subjectes a l'impost sobre la renda de les persones físiques, i no n'estaran exempts.

Altrament, quant a la qualificació de la renda a l'efecte d'aquest impost, l'article 14.1, sobre la consideració de renda íntegra d'activitat econòmica, diu el següent:

«Article 14. Rendes íntegres d'activitats econòmiques

1. Es consideren 'rendes íntegres d'activitats econòmiques' les que, procedint del treball personal i del capital conjuntament, o d'un sol d'aquests factors, impliquin l'ordenació per compte propi de factors de producció materials i humans o d'algun d'aquests factors de producció, amb la finalitat d'intervenir en la producció o la distribució de béns o en la prestació de serveis».

En conseqüència, el DTF conclou que sempre que es donin les característiques pròpies d'activitat econòmica definides en aquest article, les rendes derivades de la concessió d'ajudes, beques o subvencions concedides per a l'exercici de l'activitat esportiva de la consultant tindran la consideració de rendiments d'activitat econòmica a l'efecte de l'impost.

Respecte a la determinació del rendiment net de l'activitat econòmica, s'ha de considerar el que preveu aquesta mateixa Llei a l'article 16.1:

«Article 16. Determinació directa dels rendiments de les activitats econòmiques

1. La determinació de la renda de les activitats econòmiques en la mo-

dalitat d'estimació directa es fa d'acord amb les normes de l'Impost sobre Societats, sense perjudici de les normes especials establertes en aquesta Llei».

Per la seva banda, el Decret legislatiu del 5-6-2019 de publicació del Text Refós de la Llei 95/2010, del 29 de desembre, de l'Impost sobre Societats, en l'article 9.3 estableix com s'ha de determinar la base de tributació de l'impost mitjançant el mètode de determinació directa. L'article en qüestió disposa el següent:

«Article 9. Concepte i determinació de la base de tributació

3. En el mètode de determinació directa, la base de tributació es calcula corregint el resultat comptable, determinat d'acord amb les normes que preveu la Llei 30/2007, del 20 de desembre, de la comptabilitat dels empresaris i el Pla general de comptabilitat, amb l'aplicació dels preceptes que estableix el capítol IV d'aquesta Llei, sense perjudici del que estableix l'article 26».

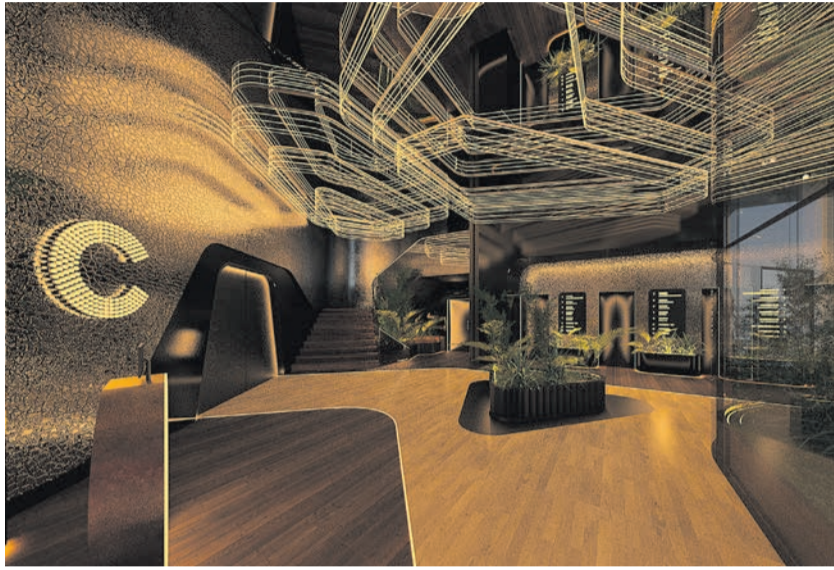
Atesos els preceptes esmentats, les despeses suportades per la consultant que es mencionen a la consulta que estiguin correlacionades amb els ingressos de l'exercici de la seva activitat esportiva seran deduïbles per determinar el rendiment net de l'activitat econòmica, sempre que es compleixin les condicions legalment establertes en termes d'inscripció comptable, meritació i justificació documental.

Jocs presenta Unnic, el nou centre d'oci i entreteniment que integrarà el futur casino d'Andorra

L'equipament veurà la llum a la propera tardor i espera rebre més de 250.000 visitants el primer any

Un projecte potent, innovador i únic en l'entorn geogràfic d'Andorra que ha d'esdevenir un nou pol d'atracció turística i de generació d'oportunitats. Així defineix la societat Jocs SA el projecte Unnic, el nou centre d'oci integral del Principat que veurà la llum la tardor del 2022 i que espera rebre més de 250.000 visitants durant el primer any de funcionament.

Durant la presentació oficial, el conseller delegat de Jocs, Marc Martos, va anunciar que el centre aplicarà la fórmula 80-20, ja que el 80% d'Unnic serà «entreteniment i lleure» i el 20% restant joc. «Volem oferir la millor gastronomia, espectacles musicals i artístics i ho farem en uns espais creats amb una arquitectura d'avantguarda», va indicar, a banda d'oferir l'activitat de casino.

Unnic també vol esdevenir un projecte estratègic de desestacionalització d'Andorra que ofereixi servei els 365 dies de l'any. La inversió, al 100% privada, se situa al voltant dels 25 milions d'euros i inclou el cost de l'obra, la maquinària, tot l'equipament necessari i la formació del personal. De fet, està previst que des d'un inici es generin 200 llocs de treball directes i fins a mig miler d'indirectes.

A banda de l'entreteniment, l'edifici també disposarà de zones VIP i d'una 'Business Area'. A hores d'ara, a més, s'està acabant de treballar per definir quan es

farà l'emissió de les accions populars, i es va anunciar que a l'estiu es posarà en marxa l'Escola de Crupiers.

Un dels arquitectes involucrats en la creació del nou casino és Pere Espuga, responsable d'altres edificacions de renom andorranes com el Consell General, la Seu de la Justícia o tres de les quatre torres del Clot d'Emprivat. Durant la seva presentació, ha assenyalat que la voluntat és que l'edificació d'Unnic estigui integrada amb l'entorn «i que no passi de moda».

L'estructura, a més, s'ha projectat en vertical i gaudirà dels nivells acústics i tèr-

mics màxims i, a banda, es connectarà a la xara de calor de FEDA Ecoterm. En termes generals, l'edifici aplegarà deu plantes d'altura sumant fins a 8.300 metres quadrats de superfície. Comptarà amb tres plantes d'aparcament, dues de joc i les altres es destinaran a espectacles, entreteniment i restauració.

Per la seva banda, l'arquitecte Manuel Clavel va exposar que la façana serà «una metàfora del paisatge d'Andorra», ja que integra perfils que recorden a les muntanyes.

Un dels principals avantatges d'Unnic per a Andorra la Vella serà la connexió de l'edifici amb la plaça del Poble mitjançant la coberta. A la vegada, aquesta unió permetrà que un extrem de la plaça es connecti amb l'avinguda Meritxell, creant un nou espai lúdic per a la parròquia.

Finalment, el ministre de Finances, Eric Jover, va declarar que des de l'executiu «ja fa anys que defensem que el casino pot ser un element més de diversificació dels atractius que té Andorra de cara al turisme». Davant dels riscos que es cor amb una activitat d'aquesta índole, el ministre va asseverar que, des d'un inici, el Consell Andorrà Regulador del Joc (CRAJ) treballa en buscar seguretat en aspectes com la ludopatia. És per això que «hi haurà formacions específiques en aquest sentit», així com en altres elements associats al joc com pot ser el blanqueig de capitals.

L'executiu aprova no aplicar recàrrecs per les declaracions dels impostos fins el 4 de febrer

El Govern ha decidit no aplicar recàrrecs fins el 4 de febrer inclòs per les declaracions de l'Impost General Indirecte i de l'Impost de les Rendes dels Nous Residents. Aquestes declaracions finalitzen el 31 de gener, però a causa de la incidència que hi ha hagut aquests dies sobre la plataforma tributària, l'executiu ha decidit aprovar que no es desenvolupin recàrrecs fins el 4 de febrer per acompanyar els empresaris en el procés de presentació de les seves obligacions tributàries.

De fet, tot i que la incidència s'ha pogut resoldre, «hi ha hagut una impossibilitat completa per presentar declaracions en aquest portal», tal com ha explicat Jover, motiu pel qual el Govern ha decidit prendre aquesta decisió de no aplicar recàrrecs. A més, un altre element era que els pagaments es podien fer per domiciliació bancària en aquest període voluntari, i quan finalitza, s'han de fer per transferències. Per aquest motiu, l'executiu també ha allargat fins el 4 de febrer inclòs la possibilitat de fer els pagaments associats a aquests dos impostos per domiciliació bancària.

S'incrementa un 3,7% el salari mitjà

D'altra banda, s'ha aprovat un decret que fixa el salari mitjà, a proposta de la CASS, en 2.158,40 euros, el que suposa un increment del 3,7% respecte de l'any anterior. A més, també s'han fixat els preus de compra i de venda dels punts de jubilació. Concretament, el de venda serà de 2,34957 euros i el de compra de 22,5558 euros.

Sessió participativa per celebrar la setmana europea de la mediació

El Col·legi d'Advocats d'Andorra, la Cambra de Comerç, Indústria i Serveis i l'Associació de jutges i fiscals van organitzar una jornada el passat 20 de gener

El Col·legi d'Advocats d'Andorra, la Cambra de Comerç, Indústria i Serveis i l'Associació de jutges i fiscals per a la promoció de la mediació (JIFME) van unir esforços per organitzar una sessió participativa el passat 20 de gener amb motiu de la setmana europea de la mediació.

En la sessió, es van presentar tres ca-

sos: un laboral, un mercantil i un de dret successor i per analitzar les diferents opcions de resolució en funció del seu tractament per via judicial o mitjançant un procés de mediació. En aquest sentit, es va comptar amb la visió i experiència contrastada de professionals com el magistrat del Tribunal Superior de Justícia, Jaume Tor; la magistrada del Tri-

bunal de Corts, Canòlic Mingorance; la batlle, Laura Rodríguez; l'advocada, Marga Marticella; i els mediadors, Ramon Tena i Jordina Ticó. L'acte va estar coordinat i moderat per l'advocada i mediatra, Cristina Madrigal.

Els advocats i els mediadors van exposar quin seria el procediment a l'hora d'abordar els tres casos via legal o a través d'un procés de mediació, mentre que els magistrats van explicar com es podrien desenvolupar aquests casos des d'una visió judicial. Aquest acte s'emmarca com una acció de divulgació dels sistemes alternatius de resolució de conflictes i concretament, de la mediació com a eina àgil i efectiva per totes les parts implicades.

Setmana de la mediació

El 21 de gener va ser el Dia europeu de la mediació, ja que el mateix dia del 1988, ja fa 24 anys, el comitè de ministres del Consell d'Europa va aprovar el primer text legislatiu sobre mediació familiar. Això va suposar un gran avenç en tot el continent, perquè es va començar a prioritzar la mediació com a mètode alternatiu de resolució de conflictes. A Andorra la Llei de mediació va entrar en vigor el 19 d'abril del 2018.

La Cambra redissenya el seu web adaptant-se a les necessitats dels empresaris

La Cambra de Comerç ha presentat el redisseny del seu web. L'objectiu principal és facilitar la informació i els serveis necessaris a les empreses andorranes perquè puguin informar-se d'una àmplia gamma de temes rellevants i d'interès orientats a la professionalització, la dinamització econòmica, l'assessorament i la formació continuada. La comunicació clara i transparent també és una responsabilitat de la Cambra i, per això, es dona accés a tota la informació de forma ràpida i fàcil amb la finalitat d'adaptar-se a les necessitats dels empresaris.

El redisseny del web permet connectar fàcilment les necessitats dels usuaris amb solucions concretes. A més, com a punt fort es dona visibilitat a l'equip de la Cambra permetent crear espais de con-

tacte i de diàleg amb els usuaris, ja sigui per fer gestions concretes, com també per enllaçar els temes del seu interès amb els especialistes de cada tema.

Paral·lelament, es continua donant impuls a l'apartat de 'L'opinió de la Cambra', on es publiquen articles sobre temes rellevants o d'interès general. Pel que fa a funció consultiva, la Cambra és un òrgan consultiu, davant del Consell General, l'Administració en general i altres administracions i institucions públiques.

Pel que fa als serveis empresarials, aquests estan orientats a l'assessorament empresarial, la formació continuada, el servei pel comerç i el turisme, l'anàlisi econòmic, el cens, i per últim també hi ha el servei d'internacionalització.